

KAZIMIERZ ADAMCZYK

Bydgoski Antykwariat Naukowy i jego działalność w latach 1952-2009

Rozwój kulturalny Bydgoszczy w XX stuleciu zapoczątkowały powstanie, w dwudziestoleciu międzywojennym, Biblioteki Miejskiej, muzeum i teatru, a po drugiej wojnie światowej instytucji życia muzycznego z filharmonią i operą na czele. Wśród pozostałych placówek życia kulturalnego, obok galerii, salonów wystawowych, towarzystw i organizacji upowszechniających dorobek kulturalny, znaczące miejsce na mapie kulturalnej miasta zajął antykwariat naukowy. Pomimo powstania w okresie głębokiego polskiego socrealizmu, dzięki uporowi ludzi, udało się stworzyć placówkę o silnych i trwałych podstawach. Z czasem podnosząc i rozszerzając działalność na zewnątrz poprzez organizację aukcji antykwarycznych.

Pod pojęciem antykwariatu będziemy rozumieli specjalną księgarnię lub dział w księgarni zajmującą się kupnem i sprzedażą starodruków, wydawnictw wyczerpanych i używanych. Pozyskuje ona pozycje od osób fizycznych, dublety z bibliotek czy resztki nakładów z wydawnictw. Specyfiką antykwariatów jest sprzedaż w postaci aukcji¹.

Pod znaczeniem aukcji antykwarycznych będziemy rozumieli publiczną sprzedaż w drodze licytacji².

Bydgoski Antykwariat Naukowy został utworzony decyzją dyrekcji bydgoskiego oddziału „Domu Książki” w październiku 1952 r. Jego pierwszym kierownikiem, a zarazem organizatorem, był Leon Róźdżyński. Placówka mieściła się w siedzibie księgarni przy Alejach 1 Maja 5 (obecnie Gdańska). W drugiej połowie 1953 r. antykwariat został przeniesiony do samodzielnego pomieszczenia przy ul. Armii Czerwonej 2 (obecnie ulica Marszałka Focha). W 1956 r. personel antykwariatu zwiększył się o osobę Mieczysława Oparki, który został zastępcą kierownika placówki.

¹ *Encyklopedia wiedzy o książce*, Wrocław 1971, szp. 58.

² Tamże, szp. 85.

On to w 1972 r. został szefem jednostki. Od 1967 r. w antykwariacie pracę podjął Roman Wiktor Rutkowski, a potem Stefania Łowińska, Grażyna Mielcarek, Mirosław Krawczyński i Wiesław Dreas – od marca 1991 r. obecny właściciel antykwariatu. W lutym 1975 r. siedzibą placówki stały się pomieszczenia przy Starym Rynku 16. Stan taki trwał do końca 1990 r., kiedy to właściciel kamienicy zażądał zbyt wygórowanej ceny za metr kwadratowy lokalu. Dzięki zyczliwości władz miejskich antykwariat przeniósł się do pomieszczeń po przeciwnej stronie Starego Rynku pod numer 3, gdzie do dzisiaj (wrzesień 2010 r.) się znajduje³.

Książki do antykwariatu pozyskiwano w różny sposób. Na początku kierownik przejrzał swój księgozbiór i wybrał pozycje, które mogły zainteresować potencjalnych nabywców. Potem nawiązał kontakty z bibliofilami bydgoskimi i uzyskał od nich po kilka dubletów z ich zbiorów. Do antykwariatu z czasem zaczęły trafiać pozycje niemieckie, które pozostały u rodzin po drugiej wojnie światowej. Leon Rózdzyński dzięki osobistym kontaktom z bibliofilami w kraju poszerzył krąg pozyskiwania pozycji. Z czasem personelowi antykwariatu udało się włączyć do współpracy takie instytucje jak Biblioteka Narodowa z Warszawy, Biblioteka Jagiellońska z Krakowa, Biblioteka Główna Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Książnica Miejska w Toruniu, Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Bydgoszczy, Biblioteka Bydgoskiego Towarzystwa Naukowego, czy Biblioteka Główna Wyższej Szkoły Pedagogicznej. Ważnym wydarzeniem było nawiązanie kontaktów z Polską Akademią Nauk. Antykwariat rozprawdzał dublety i druki zbędne tej instytucji. Dzięki temu do Bydgoszczy trafiły wydawnictwa Polskiej Akademii Umiejętności z Krakowa. Na tych samych zasadach nawiązano współpracę z Biblioteką Narodową i Biblioteką Główną Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. We współpracy z Centralą Handlu Zagranicznego, reprezentującą antykwariat na Międzynarodowych Targach Książki w Warszawie, placówka nawiązała kontakty z krajami europejskimi i zamorskimi. Wśród przedstawicieli narodów, którzy nabywali pozycje byli obywatele Republiki Federalnej Niemiec, Austrii, Holandii, Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych. Bydgoski antykwariat wychodził ze sprzedażą swoich pozycji poza miasto. Okazją do tego były obchody Panoramy Tysiąclecia w Warszawie. Placówka prowadziła sprzedaż, kupno i komis książek ze wszystkich dziedzin, w różnych językach, szczególnie wydanych do roku 1939. Antykwariat specjalizował się w następującej tematyce: nauki historyczne, filozoficzne, ekonomiczne i społeczne, etnografia, etnologia i krajoznawstwo, historia literatury, językoznawstwo, bibliografia, bibliologia i wydawnictwa bibliofilskie, teatr, film, balet, muzyka i taniec a także starodruki, dawne kalendarze i czasopisma. Nabywano również książki w pięknych,

³ Bydgoski Antykwariat Naukowy nie doczekał się wyczerpującego opracowania monograficznego, informacje dotyczące historii i działalności zaczerpnięto z licznych publikacji prasowych, m.in. z: W. Dreas, *50 lat Bydgoskiego Antykwariatu Naukowego*, „Bydgoski Informator Kulturalny” 2002, nr 10, s. 60-61; W. Kowalski, *Antykwariat – ciągłość i tradycja, Wiesława Dreas, antykwariusza, wysłuchał...*, „Ilustrowany Kurier Polski” 2002, nr 43, s. 11; M. Piórek, *Zadziałem na widok pism Mickiewicza, rozmowę z Wiesławem Dreasem, kierownikiem antykwariatu przeprowadziła...*, „Gazeta Wyborcza” (dodatek „Gazeta Wyborcza Bydgoszcz”) 2002, nr 222, s. 5; K. Krzyżaniak, *To już pół wieku*, „Ilustrowany Kurier Polski” 2002, nr 179, s. 7.

artystycznych oprawach. Bydgoski antykwariat był zainteresowany zarówno pojedynczymi, jedno lub wielotomowymi wydawnictwami, jak i całymi księgozbiorami. W mniejszym stopniu pozyskiwano literaturę przyrodniczą, nie zajmowano się literaturą techniczną.

Po siedemnastu latach od otwarcia placówki, dzięki uporowi kierownictwa, udało się zorganizować i przeprowadzić aukcję antykwaryczną. Tym sposobem ośrodki bydgoski dołączył do grona nielicznych (Kraków, Warszawa, Poznań) placówek organizujących takie imprezy. Pierwsza aukcja antykwaryczna odbyła się w dniach 8-9 maja 1969 r. i potwierdziła rację bytu tego przedsięwzięcia⁴. Ostatnia aukcja (38.) miała miejsce we wrześniu 2009 r.⁵, a obecnie trwają przygotowania do następnej, zaplanowanej na grudzień 2010 r. Każdorazowo wydarzeniu temu towarzyszył katalog aukcyjny. Wydany jako pozycja zwarta, w oprawie broszurowej, o nakładzie od kilkuset egzemplarzy do ponad tysiąca. Od 2005 r. oferta antykwariatu wraz z wynikami aukcji dostępna jest na stronie Internetu pod adresem www.ban-dreas.pl. W katalogach podawano informacje o książkach, które obejmowały autora publikacji, tytuł w oryginale, stan zachowania pozycji, pochodzenie, treść, cenę wywoławczą i dane bibliograficzne. W informacjach o czasopiśmie zamieszczano tytuł, miejsce i rok wydania, ilość numerów, stan zachowania, zawartość, cenę i dane bibliograficzne. Podobnie czyniono z pozostałymi dokumentami. Licytacje nie odbyły się w 1975, 1977, 1979, 1981, 1982 i w 1983 r. Natomiast dwukrotnie aukcje miały miejsce w 1994, 1996, 2001 i 2004 r. W czterdziestoletniej historii imprezy nie licytowano nigdy w lipcu i sierpniu. Najczęstszymi miesiącami aukcji był grudzień – 9, kwiecień – 7, wrzesień – 6 i czerwiec – 5 razy, a w listopadzie i marcu po 3, w maju – 2 i po jednej w styczniu, lutym i październiku. Cykliczne spotkania antykwariuszy zmieniały również miejsca aukcji. Pierwszych szesnaście odbyło się w siedzibie Muzeum Okręgowego przy ul. Grodzkiej 9-11 czyli w spichrzach. Miejscem następnych, od 17. do 20., był budynek Miejskiego Ośrodka Kultury przy Starym Rynku. Sala Domu Ekonomisty przy ul. Długiej 34 gościła aukcje od 21. do 24. Kolejna została przeprowadzona w Sali Sesyjnej Ratusza przy ul. Jezuickiej. Od 26. do ostatniej aukcje znalazły siedzibę w budynku Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej przy Starym Rynku 22.

Od pierwszej aukcji w 1969 r. obecne na licytacji były książki, starodruki i czasopisma. W miarę rozwoju imprezy przybywały nowe działy, od drugiej (1970 r.) pojawiły się druki ulotne, w czwartej (1972 r.) licytowano również nuty i śpiewniki. W drugiej połowie ósmego dziesięciolecia dołączyła na siódmej aukcji (1976 r.) numizmatyka. Kolejne dziesięciolecie rozwinęło aukcję o ekslibrisy w 1984 r., grafikę w 1987 r., rękopisy w 1988 r., pamiątki w 1989 r. oraz mapy i plany. Sztuka i rzemiosło artystyczne, varia, malarstwo i fotografia pojawiły się na kolejnych aukcjach w ostatnim dziesięcioleciu XX w. i na początku XXI w.

⁴ *Katalog pierwszej bydgoskiej bibliofilskiej aukcji antykwarycznej*, Bydgoszcz 1969.

⁵ *Katalog 38 bydgoskiej aukcji antykwarycznej*, Bydgoszcz 2009.

Na licytacjach prawo pierwokupu po cenie katalogowej do 1983 r. przysługiwało Bibliotece Narodowej i Bibliotece Jagiellońskiej. Potem prawo to, po najwyższej wylicytowanej cenie, należało oprócz wymienionym instytucjom także Archiwum Głównemu Akt Dawnych.

W przeszło pięćdziesięcioletniej historii antykwariatu przez placówkę przewinęło się grono oddanych jemu pracowników. Pierwszym kierownikiem i organizatorem był Leon Róźdzynski. Urodził się 20 lutego 1906 r. w miejscowości Riesa w Saksonii w rodzinie urzędnika pocztowego zesłanego tam przez władze pruskie. W 1913 r. wraz z rodzicami zamieszkał w Nakle nad Notecią. Tam rozpoczął naukę w gimnazjum i liceum im. Bolesława Krzywoustego. Od 1924 r. pracował w Dyrekcji Poczty i Telegrafów w Bydgoszczy. Zainteresowania bibliofilstwem i numizmatyką rozbudził w nim nauczyciel gimnazjum Józef Zawirowski. Kontynuował je potem i nawiązał kontakty z Biblioteką Miejską, a w szczególności z J. Kleinem i Witoldem Bełzą. Liczne kontakty z bibliotekarzami miejscowymi i antykwariuszami z Warszawy i Krakowa przyczyniły się do zgromadzenia przez Róźdzynskiego pokaźnego, liczącego około 1 000 tomów, księgozbioru starodruków. Obok bibliofilstwa interesował się zbieraniem cynowych talerzy, obrazów na szkle, a w szczególności starymi monetami. Ta pasja przerodziła się w działalność w Bydgoskim Towarzystwie Numizmatycznym, którego w 1935 r. był założycielem. Pełniąc funkcję sekretarza brał czynny udział w życiu naukowym, popularyzatorskim i organizacyjnym towarzystwa. Napisał cykl artykułów i szkiców popularnonaukowych dotyczących numizmatyki, które opublikowały czasopisma bydgoskie i ogólnopolskie. Wygłaszał odczyty dotyczące trojaków czyli dudków bydgoskich oraz działalności braci Tympfów w mennicy bydgoskiej. W 1937 r. był twórcą księgozbioru o tematyce kolekcjonerskiej, zawierającego kilkadziesiąt tomów krajowej i obcej literatury – podręczników, przewodników i opracowań z dziedziny zbieractwa monet. Po powrocie z przymusowych robót w Niemczech w czasie drugiej wojny światowej pracował od czerwca 1945 r. w gminnej spółdzielni w Bysławiu, w dziale papierniczo-księgarskim. W 1950 r. trafił do Przedsiębiorstwa Państwowego „Dom Książki” w Bydgoszczy jako starszy referent w Sekcji Organizacji i Instruktażu Sieci. W połowie 1952 r. otrzymał zadanie zorganizowania działu antykwarycznego w księgarni Bg-2 – byłej księgarni „Współczesna” przy ul. Gdańskiej. Dzięki jego uporowi powstała placówka, która po latach, zdobyła uznanie w kraju i za granicą. Starania Róźdzynskiego i współpracowników doprowadziły, po siedemnastu latach w 1969 r., do zorganizowania aukcji antykwarycznych ze starannie opracowanymi i wydawanymi katalogami. Był również, w 1954 r., współzałożycielem bydgoskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Archeologicznego i Numizmatycznego. W 1975 r. w 40. rocznicę powstania Bydgoskiego Towarzystwa Numizmatycznego otrzymał, za zasługi, dożywotnią godność Honorowego Prezesa Sekcji Numizmatycznej bydgoskiego oddziału PTAiN. Po powstaniu Kujawsko-Pomorskiego Towarzystwa Kulturalnego czynnie udzielał się w jego Sekcji Bibliofilskiej oraz w Towarzystwie Bibliofilów im. Lelewela w Toruniu. Zasiadał w zarządzie Towarzystwa Miłośników

Miasta Bydgoszczy. Jego rozliczne kontakty z bibliofilami, bibliotekami i instytucjami naukowymi w kraju i za granicą pozwoliły na ugruntowanie i utrzymanie wysokiej pozycji antykwariatu bydgoskiego. Zdobyte doświadczenie i wiedza zostały spożytkowane w pracach Resortowej Komisji do Spraw Wyceny Wydawnictw Antykwarycznych oraz jako eksperta w zakresie ochrony starych ksiąg i dokumentów. Służbowo, na zlecenie Centrali Handlu Zagranicznego Ars Polona, wyjeżdżał za granicę, m.in. do Niemiec Zachodnich, w celu poznania tamtejszego rynku księgarskiego i antykwarycznego, a także nawiązania kontaktów z zachodnioniemieckimi antykwariuszami. Rózdżyński uczestniczył w prezentacji wydawnictw antykwarycznych na Międzynarodowych Targach Książki w Warszawie. Nie zaniedbywał kształcenia i przygotowywania nowych kadr do pracy księgarskiej i antykwarycznej. Za zasługi na polu bibliofilstwa i księgarstwa antykwarycznego otrzymał liczne wyróżnienia i odznaczenia. Był odznaczony Brązową i Złotą Odznaką Wzorowego Księgarza i Odznaką Honorową Zasłużonego Obywatela miasta Bydgoszczy. Toruńskie Towarzystwo Naukowe nadało jemu, za wieloletnią współpracę srebrny medal, natomiast Zarząd Towarzystwa Naukowego w Płocku nagroził go dyplomem honorowym z medalem. Oprócz publikacji przedwojennych ogłaszanych na łamach „Przeglądu Bydgoskiego” wydał *Projekt współpracy antykwariatów i bibliotekarzy w sprawie dubletów znajdujących się w bibliotekach* („Bibliotekarz” 1962, nr 4, s. 334-335), *Przykład subskrypcji wydawniczej w XIX wieku* („Księgarz” 1970, nr 2, s. 50) oraz współpracował ze *Słownikiem pracowników książki polskiej*. Leon Rózdżyński zmarł 19 lipca 1978 r. i został pochowany na cmentarzu w Bydgoszczy⁶.

W 1956 r. do antykwariatu przyjęto drugiego pracownika, był nim Mieczysław Oparka. Urodził się on w Wilnie w 1929 r. i tam rozpoczął edukację przerwana w 1943 r. aresztowaniem i wywiezieniem na przymusowe roboty do Niemiec. Po zakończeniu wojny, wiosną 1945 r. znalazł się w obozie w Linzu w Austrii. Tam, dzięki podręcznikom udostępnionym przez stacjonujących we Włoszech żołnierzy z II Korpusu Polskiego, kontynuował naukę szkolną. Dalsze losy powojennej tułaczki zawiodły go do Anglii, gdzie ukończył gimnazjum i w 1947 r. powrócił do kraju. Po nostryfikacji świadectwa maturalnego znalazł pracę jako nauczyciel w szkole zawodowej w Bydgoszczy. Z przyczyn politycznych w niedługim czasie musiał opuścić swoje miejsce pracy. Od 1956 r. następnym i ostatecznym miejscem jego pracy został antykwariat bydgoski. Po kilku latach został zastępcą kierownika placówki, a od 1972 do 1991 r. jego drugim kierownikiem. Uczestniczył w przygotowywaniu katalogów aukcyjnych i samych aukcjach. Dzięki znajomościom wśród antykwariuszy i bibliotekarzy pozyskiwał cenniejsze pozycje na aukcje. Współpracował z Biblioteką Narodową, Biblioteką Jagiellońską, Biblioteką Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu i Biblioteką Główną Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Bydgoszczy, Biblioteką Wojewódzką w Bydgoszczy i Książnicą Miejską w Toruniu oraz Archi-

⁶ M. Fuksiewicz, *Leon Rózdżyński (1906-1978)*, „Przegląd Księgarski i Wydawniczy” 1978, nr 10, s. 15; E. Piechocka, *Wspomnienie o Leonie Rózdżyńskim*, „Bydgoski Informator Kulturalny” 1978, nr 9, s. 40; B. Karkowski, *Rózdżyński Leon*, w: *Słownik pracowników książki polskiej. Suplement 2*, Warszawa 2000, s. 134.

wum Państwowym w Bydgoszczy i towarzystwami naukowymi w Płocku i Toruniu. Swoje przygotowanie zawodowe doskonalił na dwuletnim Zaocznym Studium Księgarstwa Antykwarycznego zorganizowanym przez Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej w Warszawie. Po przejściu na emeryturę pracował w antykwariacie na pół etatu dzieląc się doświadczeniem i wiedzą z nowym właścicielem i kolejnymi pracownikami. Jego pasją pozostało zbieranie książek związanych ze zwyczajami i obyczajami ludowymi⁷.

Kolejną, trzecią osobą zatrudnioną w antykwariacie był Roman Wiktor Rutkowski (1937-1991). Po zdaniu matury w 1954 r. rozpoczął pracę w Przedsiębiorstwie Państwowym „Dom Książki”, a od 1967 r. znalazł zatrudnienie w antykwariacie. Po odejściu L. Rózdżyńskiego na emeryturę awansował na zastępcę kierownika antykwariatu. Aktywnie działał w bydgoskim oddziale Polskiego Towarzystwa Esperantystów wygłaszając odczyty i propagując język stworzony przez L. Zamenhafa. Oprócz tego zgromadził znaczący księgozbiór druków w języku esperanto. Udzielał się także w Polskim Towarzystwie Filatelistycznym. Uczestniczył, jako wiceprezes, w pracach Sekcji Numizmatycznej oddziału bydgoskiego Polskiego Towarzystwa Archeologicznego i Numizmatycznego. Od 1961 r. był współzałożycielem sekcji bibliofilskiej Kujawsko-Pomorskiego Towarzystwa Kulturalnego w Bydgoszczy. Był również członkiem Stowarzyszenia Księgarzy Polskich. W ramach doskonalenia zawodowego ukończył dwuletnie Zaoczne Studium Księgarstwa Antykwarycznego w Instytucie Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej w Warszawie. Przygotowywał katalogi i uczestniczył w aukcjach antykwarycznych organizowanych przez bydgoski antykwariat. Zmarł w 1991 r.⁸

Od 1991 r. antykwariat przeszedł w ręce Wiesława Dreasa, który ukończył historię w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. W antykwariacie znalazł zatrudnienie od 1977 r. Swoje umiejętności doskonalił na dwuletnim Zaocznym Studium Księgarstwa Antykwarycznego w Instytucie Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej w Warszawie. Uczestniczył w opracowywaniu katalogów i aukcjach antykwarycznych⁹.

Wśród pozostałych pracowników antykwariatu wymienić należy Stefanię Łowińską, Grażynę Mielcarek i Mirosława Krawczyńskiego.

Wśród blisko czterdziestu aukcji, swoją dramaturgią, wyróżniło się kilka. Taką była pierwsza, która w 1969 r., zapoczątkowała późniejszy prestiż bydgoskiego domu aukcyjnego¹⁰. Sensacją szóstej licytacji było nabycie przez bibliotekę ówczesnej filii Uniwersytetu Warszawskiego w Białymstoku kompletnej, oryginalnej *Bibliografii polskiej* Karola Estreichera. Cena wywoławcza wynosiła ówczesnych 80 000 zł, a została zakupiona za 273 000 zł. Suma ta stanowiła wówczas równowartość dwóch „Fiatów” 125p. Po zasięgnięciu opinii bibliotekarzy i księgarzy ostateczną decyzję

⁷ M. Ukleja, *Szcześnie znalezione w książkach*, „Ilustrowany Kurier Polski” 1996, nr 48, s. 5; *Sędziwy antykwariusz*, „Gazeta Wyborcza” (dodatek „Gazeta Wyborcza Bydgoszcz”) 2002, nr 222, s. 3.

⁸ J. Podgórczny, *Księgarz – bibliofil – esperantysta*, „Księgarz” 1976, nr 3, s. 100-101.

⁹ K. Krzyżaniak, *To już pół wieku*, „Ilustrowany Kurier Polski” 2002, nr 179, s. 7.

¹⁰ *Katalog pierwszej...*

wydał kwestor uczelni i wyraził zgodę na zakup po takiej cenie¹¹. Niecodzienną była również dwunasta aukcja z 1986 r. W całości dominowały starodruki – na 874 tytuły, tylko 90 pochodziło z XIX i XX w. i oprócz jednej pozycji wszystkie znalazły nabywców. Licytacja zakończyła się również sukcesem finansowym w wysokości 24 mln zł w stosunku do wyjściowej sumy katalogowej wynoszącej 12 mln zł. Niecodzienna i jedyna dotychczas aukcja malarstwa odbyła się podczas trzydziestej licytacji antykwarycznej. Katalog zawierał szesnaście pozycji, a wśród nich obraz Karola Mondrała *Wybrzeże w Karwi* wyceniony na 3 600 zł oraz Teofila Ociepki *Diabeł przed karczmą „Rzym”* wyceniony na 3 200 zł.

Działalność antykwariatu naukowego w Bydgoszczy po wojnie podniosła rangę kulturalną młodego miasta wojewódzkiego. Placówka szczęśliwie przetrwała burzliwy okres polskiego socrealizmu i później rozwinęła swoją działalność poprzez aukcje antykwaryczne. Wszystkie te poczynania były możliwe dzięki gronu oddanych ludzi – pasjonatów z Leonem Rózdzyńskim na czele.

---

¹¹ *Katalog szóstej bydgoskiej aukcji bibliofilskiej*, Bydgoszcz 1974, s. 37; T. Nadolski, *Bydgoskie aukcje antykwaryczne*, „Kalendarz Bydgoski” 1990, s. 135-137.

KAZIMIERZ ADAMCZYK

The Bydgoszcz Scientific Second-hand Bookshop and its activity in the years 1952-2009

The presentation concerns the creation and activities of the Bydgoszcz Scientific Second-Hand Bookshop in the years 1952-2009. The profiles of the manager and employees of the second-hand bookshop and tribulations connected with its location are presented. The Bydgoszcz Antiquarian Book Auctions, their organisation, course and results are discussed on the basis of auction catalogues and publications in professional and local journals. In conclusion, the role of auctions on the cultural map of the city is described.

КАЗИМЄЖ АДАМЧИК

Бидгоський науковий букіністичний магазин та його діяльність у 1952-2009 роках

Виступ стосуватиметься виникнення і діяльності Бидгоського наукового букіністичного магазину у 1952-2009 роках. Будуть представлені постагі керівника та працівників букініста. Будуть виявлені перипетії з місцезнаходженням установи. Важливе місце у презентації займуть Бидгоські букіністичні аукціони, їх організація, перебіг та результати, аналіз зроблено на основі каталогів та публікацій у спеціальній та місцевій пресі. Встановлюється місце аукціону на культурній карті міста.